

RETSENSIOON

7. klassi inglise keele õppekomplektile *I Love English 5*

Õppekomplekt *I Love English 5* (autoriteks Ülle Kurm ja Ene Soolepp; väljaandja Kirjastus Studium) on mõeldud inglise keele A-võõrkeelena õpetamiseks 7. klassis ning on loogiliseks järjeks õppekomplektile *I Love English 1* (2011), *I Love English 2* (2012), *I Love English 3* (2014) ja *I Love English 4* (2015). Kõigi nende õppematerjalide komplektide puhul on tegemist varemilmunud samanimeliste õppematerjalide oluliselt uuendatud ja täiendatud versioonidega, mis nii õppesisu kui ka meetodiliste võtete poolest vastavad 2010. aastal jõustunud Põhikooli riiklikule õppekavale. Õppekomplekti *I Love English 5* (2016) kuuluvad lisaks õpikule ka töövihik, CD-d kuulamisülesannetega, kontrolltööde lehed ja õpetajaraamat.

Õpik koosneb 20 õppeühikust, iga viies õppeühik koosneb varemõpitu kordamiseks ja kinnistamiseks mõeldud ülesannetest. Õppeühikute arvu, sisu ja pikkuse üle otsustamisel on arvestatud Eestis kehtestatud õppeaasta pikkuse ja ülesehitusega, 7. klassi inglise keele tundide arvuga ning tegevõpetajate soovitustega; selle tulemusena on õpikut mugav kasutada ja õppeprotsess muutub õppijasõbralikumaks. Õpiku alguses on tabeli vormis toodud õppekomplekti ülevaade, kust lisaks õppeühiku numbrile ja pealkirjale leiab käsitletavaid teemasid/ sõnavara temaatikat, suhtlusväljendeid, keelestruktuure ja pikemate rääkimis- ja kirjutamisülesannete teemasid. Õppeühikutele järgnevad lisamaterjalid: kokkuvõtte ajavormidest, ebareeglipäraste tegusõnade nimekiri koos põhivormidega, õppetükkide sõnavara koos transkriptsioonide ja tõlgetega ning lisaks ka tähestikuline sõnastik, et kogu vajalik info oleks õppija jaoks kergesti leitav. Ülesehituse ja vormistuse poolest sarnaneb õpik 2011.-2015. a. ilmunud *I Love English* sarja õpikutele, mis teeb selle kasutamise nii õpilase kui ka õpetaja jaoks lihtsaks ja mugavaks.

Töövihik koosneb samuti 20 õppeühikust ning on suurepäraseks täienduseks õpikule, andes õpilastele võimaluse õpitud harjutada ja kinnistada. Töövihikus keskendutakse peamiselt sõnavara- ja keelestruktuuride harjutustele ning kirjutamisülesannetele. Samas ei oleks õige arvata, et töövihik pakub vaid suuremal hulgal tüüpharjutusi – õpiku ja töövihiku harjutused ei dubleeri üksteist; töövihiku harjutused loovad hoopis soodsaid tingimusi õpitu rakendamiseks ning mõtestatud kirjutamiseks. Pealegi pakutakse töövihikus hulgaliselt mängulisi harjutusi, nuputamisesülesandeid ja loovust arendavaid ülesandeid, mis muudavad õppimise

kaasahaaravamaks ja motiveerivamaks. Sarnaselt õpikule, võetakse ka töövihiku igas viiendas õppeühikus põhjalikult kokku eelneva nelja õppeühiku teemad. Eriti palju tähelepanu pööratakse keelestruktuuridega seotud teemadele, pakkudes selgeid tabeleid ja skeeme, mis aitavad keeleõppijatel teadmisi süstematiseerida ning varemõpitu konteksti panna. Kuna töövihik sisaldab mitmekesiseid kokkuvõtvaid, nuputamis- ning loovülesandeid, jääb õpetajal ära vajadus lisamaterjale ja töölehti otsida, koostada ja paljundada. Ka õpilastel on mugavam, kui kogu praktilisem materjal on koondatud ühte töövihikusse.

Õpetajaraamat ja kontrolltööde komplekt hõlbustavad õpetaja igapäevast tööd, säästes tema väärtuslikku aega. Käepärasesse õpetajaraamatusse on koondatud helikirjad, õpiku ja töövihiku harjutuste ja kontrolltööde lahendused.

Õppekomplekt *I Love English 5* aitab kujundada Põhikooli riiklikus õppekavas sätestatud üldpädevusi ja valdkondlikke pädevusi. Õpikus arendatakse üldpädevusi järgnevalt: väärtuspädevust toetatakse inglise keelt kõnelevate maade kultuuride tundmaõppimise kaudu ning õppides mõistma ja aktsepteerima kultuurilisest eripärast tingitud väärtussüsteeme. Sotsiaalset pädevust arendatakse õppematerjali abil läbivalt, kuna lisaks inglise keelt kõnelevate maade kultuuritausta, käitumisreeglite ja -normidega tutvumisele ning sobivate keelendite õppimisele eeldab sotsiaalne pädevus ka vastavate õpitöö vormide kasutamist, nagu näiteks paaris- ja rühmatöö (mida õpikus pakutakse palju). Enesemääratluspädevust ja õpipädevust kujundatakse samuti pidevalt, kuna õpikus pakutavad arutelude, rollimängude ja muude õpitegevuste teemad aitavad õpilastel jõuda iseenda sügavama mõistmiseni ning enda tugevate ja nõrkade külgede hindamiseni, lisaks viimasele aitab ka erinevate õpistrateegiate kasutamine õpipädevuse kujunemisele kaasa. Võõrkeeleõppe keskse pädevuse – suhtluspädevuse kujundamisega tegeldakse samuti läbivalt, kuna hea eneseväljendusoskus, teksti mõistmise ja teksti loome oskus on pidevalt antud õppematerjali fookuses – õpik on koostatud lähtudes kommunikatiivse keeleõppe alustest. Jätkuvalt pööratakse õpikus piisavalt tähelepanu ka matemaatika- ning ettevõtlikkuspädevuse kujunemisele, seostades keeleõpet igapäevaelu toimingutega ning valmistades õpilasi ette koostööks teiste inimestega.

Riiklikus õppekavas rõhutatakse ka lõimingu vajadust teiste valdkonnapädevuste ja ainevaldkondadega. Õppekomplekti *I Love English 5* materjalid täiendavad ja kinnistavad neid teadmisi, mida õpilane omandab teistes ainetes. Inglise keele tunnis õpitavat seostatakse selliste ainetega nagu kirjandus (nt Unit 2, 3, 6, 7, 10, 13 ja 17), ajalugu ja ühiskonnaõpetus (Unit 1, 3, 4, 9, 11, 16, 18 ja 19), keskkonna- ja loodusõpetus (Unit 1, 3, 7, 14, 17, 18 ja 19), geograafia (Unit 4, 11, 12, 13 ja 14), kunst, kodundus ja tööõpetus (Unit 3, 6, 7, 8, 12, 17, 18 ja 19),

muusika (Unit 9), matemaatika (Unit 1, 4, 10, 16, 17, 18 ja 19), inimeseõpetus (Unit 18) ja kehaline kasvatus (Unit 17).

Lisaks üldpädevuste arendamisele ja lõimimisele teiste õppeainetega pööratakse õppekomplektis tähelepanu ka kõigile läbivatele teemadele: elukestev õpe ja karjääri planeerimine (Unit 2, 3, 6, 9), keskkond ja jätkusuutlik areng (Unit 1, 3, 14, 17, 19), kodanikualgatus ja ettevõtlikkus (Unit 11, 17, 18), kultuuriline identiteet (Unit 2, 4, 8, 9, 11, 12, 14, 16), teabekeskond (Unit 4, 7, 12, 14, 17, 18), tehnoloogia ja innovatsioon (Unit 2, 19), tervis ja ohutus (Unit 1, 18, 19, 20) ning väärtused ja kõlblus (Unit 2, 3, 6, 12, 17).

Õppesisu lähemalt uurides on näha, et õppekomplekt *I Love English 5* käsitleb suuremal või vähemal määral kõiki teemavaldkondi, mida riiklik õppekava sätestab III kooliastmele. Nende teemade õppimiseks on ette nähtud kolm aastat ning 7. klassis luuakse korralik alus edaspidiseks õppimiseks. Õppekomplektid käsitletud teemavaldkonnad on järgmised: mina ja teised (võimed, tugevused ja nõrkused; inimestevahelised suhted, viisakusreeglid, koostöö ja teistega arvestamine); kodu ja lähiümbus (perekondlikud sündmused ja tähtpäevad; kodukoha vaatamisväärsused ja nende tutvustamine), kodukoht Eesti (loodus ja looduskaitse; keskkonnahoidlik ja -säästlik käitumine; elu linnas ja maal; Eesti vaatamisväärsused – neid teemasid käsitletakse tihti läbi võrdlemise teiste maade ja kultuuridega), riigid ja nende kultuur (õpitava keele kultuuriruumi kuuluvad riigid ja nende lühiiseloostus, tuntumate riikide nimetused, rahvad, keeled), igapäevaelu, õppimine ja töö (tervislik eluviis ja toitumine, suhtlemine teeninduses, turvalisus; teemasid õpioskused ja harjumused, edasiõppimine ja kutsevalik ning töökohad on käsitletud vähem, kuid nende detailsemaks uurimiseks on veel aega 8. ja 9. klassis) ning vaba aeg (kultuuriline mitmekesisus; kirjandus ja kunst, sport, erinevad meediavahendid; reklaami teemat on vaadeldud vähem, kuid seda mõnevõrra keerukamat teemat ongi mõistlik käsitleda õppeastme teisel ja kolmandal aastal).

Tänu õppematerjalile omandab õpilane selliseid oskusi, mis on olulised autentses ingliskeelses keskkonnas edukaks iseseisvaks toimimiseks, nagu näiteks numbrite, aastaarvude ja kellaaja ütlemine, hinna teise valuutasse ümber arvutamine ning ostude sooritamine. Teemade ja tekstide valikul ning koostamisel on jätkuvalt üritatud lähtuda nii poiste kui ka tüdrukute huvidest, õpilaste vanusest ja teadmiste tasemest. Teemakäsitus on üldjuhul kaasaegne ja värske ning tutvustatakse ka aktuaalseid teemasid ja sõnavara, mis on suhteliselt hiljuti meie elus tähtsaks kohale kerkinud (nt seoses tehnika arenguga). Õppematerjal suunab noori, et nad otsiksid lisainfot ka erinevatest ingliskeelsetest teatmeallikatest ning kasutaksid interneti iseseisvaks õppimiseks ning silmaringi avardamiseks.

Kindlasti tasub ära märkida, et eriti palju tähelepanu pööratakse õppekomplektis õpilaste loovuse arendamisele nii suulises kui ka kirjalikus väljendusoskuses. Keeleõppijad saavad kirjutada lühemaid loovtöid (nt lühikirjandid, isiklikud kirjad ja teated), lisades nendele ka sobivaid pilte (nt kujuteldav liblikas, kooli maskott või informeerivad märgid, mida saab rannas kasutada). Lühireferaate ja lihtsamat uurimistööd tehakse paarides või väiksemates gruppides, et ülesanne jõukohasem oleks ning lisaks areneksid ka meeskonnatöö oskused. Projektitööle järgnevad ka suulised ettekanded, mis on samuti vajalikud keeleõppijate arengu soodustamiseks. Õppekomplekti positiivseks omaduseks on ka see, et õpilasi valmistatakse loovtöödeks ette – enne kui noor inimene peab iseseisvalt midagi tegema, saab ta piisavalt pikalt töötada vajaliku sõnavaraga ja keelekonstruktsioonidega, näeb näiteid tekstidest ning saab piisavalt ideid, millest alustada. Lisaks antakse soovitusi ka infoallikate osas. Tänu sellele on loovtööd õpilastele jõukohased ning on pigem huvitavaks väljakutseks, mitte üle jõu käivaks lisatöök.

Tänapäeval on keeleõpe eelkõige suunatud rahuldama inimeste kommunikatiivseid vajadusi, lähtudes nende suhtluseesmärkidest. Põhikooli riiklik õppekava näeb ette, et „suhtluspädevust kujundatakse keele nelja osaoskuse arendamise kaudu: kuulamine, lugemine, rääkimine ja kirjutamine, mistõttu ka õpitulemused on esitatud osaoskuste kaupa. Neid osaoskusi õpetatakse integreeritult” (lisa 2, 1.3). Allpool on vaadeldud, kuidas õppekomplektis *I Love English 5* käsitletakse erinevaid osaoskusi, lisaks kommenteerin ka sõnavara ja grammatika esitust õpikus. Vastavalt Põhikooli riiklikule õppekavale peaks õpilane III kooliastme ehk 9. klassi lõpuks jõudma iga osaoskuse puhul B 1.2 keeleoskustasemele. Loomulikult ei saa eeldada, et antud tasemele jõutakse juba 7. klassi lõpuks, kuid vaadeldav õppekomplekt panustab sellesse, et õpilaste keeleoskus areneks õiges suunas ning kahe aasta pärast oleks eeldatav keeleoskustase saavutatav.

Kõnelemisoskuse arendamine

Eestis on keeleõpe orienteeritud eelkõige suhtluspädevuse kujundamisele ning ühel tähtsaimal kohal on selle juures suuline suhtlemisoskus. Põhikooli riiklik õppekava näeb ette, et III kooliastme lõpuks oskab õpilane edasi anda raamatu, filmi, etenduse jms sisu ning kirjeldada oma muljeid. Eeldatakse, et keeleõppija tuleb enamasti toime ka vähem tüüpilistes suhtlusolukordades, kasutades põhisõnavara ja sagedamini esinevaid väljendeid õigesti; keerukamate lausestruktuuride kasutamisel võib ka vigu ette tulla. Loodetakse, et 9. klassi

lõpuks väljendab keeleõppija ennast üsna vabalt, vajaduse korral küsides abi. Hääldus peaks olema selge, intonatsiooni- ja rõhuvead ei tohiks suhtlust häirida.

Õpik *I Love English 5* on koostatud lähtudes kommunikatiivse keeleõppe printsiipidest ning selles pööratakse väga palju tähelepanu suulise suhtlemisoskuse arendamisele. Õpik sisaldab rohkelt individuaal-, paaris- ja rühmatöö ülesandeid, kus õpilased saavad kõnelemisoskust arendada ja sihtkeeles suhelda. Suur rõhk on dialoogide koostamisel ning eakohastel rollimängudel - mängitakse läbi sellised olukorrad, mida võib noorte keeleõppijate elus reaalselt ette tulla, kuid aeg-ajalt pakutakse ka vähem tüüpilisi ja veidi koomilisi olukordi (nt kujuteldav vestlus viikingi poisiga, kes on ajamasina abil meie aegadesse sattunud). Järjepidevalt harjutatakse ümberjutustamist ja kokkuvõtete tegemist, mis on jällegi vajalik ülekantav oskus, kuid lisaks ka hea võimalus uue sõnavara ja keelekonstruktsioonide kinnistamiseks. Nagu õppekava ka ette näeb, õpivad noored, kuidas saab raamatu, filmi jms sisu oma sõnadega üle anda ning loetu/ nähtu põhjal oma muljeid sõnastada ja väljendada.

Metoodiliselt on ülesanded koostatud ja järjestatud igati mõistlikult - jälgitakse, et õpilane alustaks lihtsamatest ülesannetest (nt teksti põhjal küsimustele vastamine) ning alles siis asuks täitma keerulisemaid, rohkem iseseisvat tööd ja loomingulisust nõudvaid ülesandeid, nagu seda on ümberjutustamine, teksti põhjal kokkuvõtte tegemine või teema enda kogemustega seostamine. Jätkuvalt arvestatakse õpikus ka nende õpilastega, kes rohkem tuge ja ideid vajavad: nende ülesannete juures, kus palutakse teksti ümber jutustada või kokku võtta, pakutakse ka võtmesõnu, kasulikke väljendeid ja keelendeid, mis aitavad õpilasel kõiki põhipunkte ära mainida. Nagu olen ka loovülesannete puhul maininud, tuuakse õpikus piisavalt näiteid ja pakutakse ideid, et õpilane ülesande täitmisel hätta ei jääks ja õnnestumistest rõõmu tunneks.

Nagu ka õpiku eelnevates osades, tutvustatakse keeleõppijatele mitmeid kasulikke suhtlusfraase ja viisakusväljendeid, mida just tänapäeva inglise keeles kasutatakse. Õpilasi julgustatakse neid kohe kasutama hakata, pakkudes ideid dialoogideks ja rollimängudeks. Metoodiliselt õige on just see, et uusi keelendeid kasutatakse kontekstis, tähendusliku suhtluse käigus. Samu fraase integreeritakse ka huvitavatesse suhtlusmängudesse, kus keeleõppijad saavad kaasahaarava mängu ajal ka uut materjali kinnistada.

Jätkuvalt pööratakse õpikus tähelepanu ka hääldusele, paludes õpilasi transkriptsioone ja sõnu kokku sobitada ning samade häälikutega sõnu rühmitada. Õpilane harjub mõttega, et oluline ei ole mitte ainult see, mida ta ütleb, vaid ka see, kuidas ta sõnu hääldab ning millist intonatsiooni kasutab. Positiivne on ka see, et keeleõppija harjub transkriptsioonides

kasutatavate märkidega ning saab ka iseseisvalt sõnaraamatust sõnade hääldust järgi vaadata, mis on iseseisva õppija jaoks üks oluline oskus.

Nagu on näha, jälgivad kõnelemisoskust arendavad ülesanded riiklikus õppekavas püstitatud eesmärgid ning *I Love English 5* aitab kaasa B 1.2 keeletasemele jõudmisele.

Kuulamisoskuse arendamine

Põhikooli riiklik õppekava näeb ette, et III kooliastme lõpuks peab õpilane kuuldust aru saama, taipab nii peamist sõnumit kui ka üksikasju, kui räägitakse üldlevinud teemadel (nt uudistes, spordireportaažides, intervjuudes, ettekannetes, loengutes) ning kõne on selge ja üldkeelne.

Kuulamisülesandeid on õpikus *I Love English 5* piisavalt palju ning enamasti on need seotud funktsionaalse kuulamisega üksikute sõnade/fraaside, dialoogide ja lugemistekstide tasandil. Heaks lahenduseks on ka see, et paljude kõnelemisülesannete juures on toodud ka salvestatud näited sellest, kuidas ülesannet täitma peaks – tänu sellele suunab õpilane kogu energia ülesande täitmisele, mitte selle tõlgendamisele. Jätkuvalt panustab õpik ka iseseisva keeleõppija kujunemisele – mitmete ülesannete puhul peavad õpilased helisalvestiste abil ise oma vastuste õigsust kontrollima.

Õpiku ja töövihiku kuulamisülesanded on mitmekesised ja pakuvad õpilastele palju vaheldust. Kuulata saab dialooge, intervjuusid, jutustusi ja lühikesi loenguid; rohkem võiks ehk olla uudiseid ja muid meedia tekste, aga loodetavasti saab neid kuulata rohkem järgnevatel õppematerjalide sarja osades. Ülesanded eeldavad nii detailide märkamist kui ka teksti sõnumist arusaamist. Töövihiku kuulamisülesanded on olemuselt sellised, kus õpilane peab rohkem süvenema ning rohkem iseseisvat tööd tegema. Oluline on ka see, et CD'l olevad materjalid pakuvad autentseid keelenäiteid ja hääldusmudeleid, kuna neid loevad inglise keelt emakeelena kõnelevad inimesed. Üheks puuduseks on ehk asjaolu, et päris autentset kõnet keeleõppija siiski kuulata ei saa – helisalvestised põhinevad eelnevalt kirjutatud tekstil. Samas põhinevad praktiliselt kõigi keeleõpikute kuulamisülesanded valdavalt just sellistel, eelnevalt kirjutatud tekstidel ja dialoogidel, kuna lõppkokkuvõttes on nende kasutegur suurem, seda eriti madalama keeleoskustaseme puhul. Päris autentset kõnet saavad õpilased ilma suure vaevata kuulata ka väljaspool keeletundi.

Õppekomplekti *I Love English 5* kuulamisharjutused annavad õppijatele palju võimalusi kuulata selget üldkeelset kõnet, kus räägitakse üldlevinud teemadel ning 7. klassi õpilane saab piisavalt võimalusi harjutada nii peamisest sõnumist kui ka üksikasjadest arusaamist.

Lugemisoskuse arendamine

Riiklik õppekava ja Euroopa keeleõppe raamdokument sätestavad, et B 1.2 tasemele jõudnud keeleõppija (s.t. 9. klassi lõpetanud õpilane) loeb ja mõistab mõneleheküljelisi selge arutluskäiguga tekste erinevatel teemadel (nt noortele mõeldud meediatekstid, mugandatud ilukirjandustekstid). Ta suudab leida vajalikku infot pikemast arutlevast laadi tekstist, kogub teemakohast infot mitmest tekstist, kasutab erinevaid lugemisstrateegiaid (nt üldlugemine, valiklugemine), samas tekstides esitatud detailid ja nüansid võivad jääda selgusetuks.

I Love English 5 pakub eelkõige autorite endi poolt kirjutatud tekste ja dialooge, mis sisaldavad nii õppijatele tuttavat kui ka uut sõnavara ning lisaks ka taseme poolest sobivaid ja kasulikke lausemalle. Samas leiab õpikust ka katkendeid üldtuntud lastele mõeldud teostest (nt Alice imedemaal, Völur Oz) kui ka vähemtuntud autentseid laste- ja noortejutustusi. Eriti heaks valikuks on katkend kõrgelt hinnatud laste romaanist *The London Eye Mystery* (2007), autoriks Siobhan Dowd – tekstis kirjeldatud mõistatuse lahendamine on õpilastele kindlasti põnevaks väljakutseks. Heaks lahenduseks on ka „Culture flash” lõigud, kust õpilased leiavad lisainfot ilukirjanduslike teoste autorite kohta. Saab loota, et olles autentseid tekste lugenud ja autorite kohta rohkem teada saanud soovivad õpilased ka iseseisvalt, kodus ingliskeelseid raamatuid lugeda. Meediatekste leidub õpikus vähe, kuid vajadusel saab ka õpetaja ise teemade poolest sobivaid artikleid mõnest ingliskeelsest ajalehest või ajakirjast välja valida, sest meediast on õpilastel kõige huvitavam just värskeid uudiseid lugeda, seda aga ei saa tagada ükski õpik.

Tekste on õpikus nii lühemaid kui ka pikemaid. Kuna õppekava näeb ette enamasti pikemate tekstide lugemist, mis on õpilastele ka suuremaks väljakutseks, pakutakse selliseid tekste piisavalt, kuid samas on need jagatud mitmeks osaks, et vahepeal saaksid õpilased tekstist arusaamist kontrollida ja lugemine igavaks ei läheks. Need õpilased, kes lugemisel rohkem tuge ja abi vajavad, saavad võimaluse selle abi saamiseks ja seda suurem on tõenäosus, et nad ei jäta ülesande pooleli vaid teevad selle lõpuni ära. Peaaegu kõiki tekste toetavad ka pilkupüüdvad illustratsioonid, mis aitavad teksti mõista ja materjali meelde jätta. Lisaks pikematele tekstidele leidub õpikust ka lühemaid dialooge, tsitaate, ütlushi, mille sõnumi üle õpilased arutleda saavad. Pakutakse ka teateid, mida keeleõppijad välismaal reisisid näha võivad ning mille sisu nad tõlgendada peavad.

Õpiku *I Love English 5* lugemisülesanded on huvitavad ja mitmekesised; praktiliselt kõigi tekstidega kaasnevad nii lugemiseelsed, lugemisaegsed kui ka lugemisjärgsed harjutused, mis on loogiliselt järjestatud ja hästi kokku sobitatud, samm-sammult andes õpilastele rohkem vabadust ning pakkudes üha rohkem väljakutset. Ka lugemisülesannete puhul on näha, et õpiku

autorid on arvestanud erinevate õpilastega: on keerulisemaid ja loomingulisemaid ülesandeid, mis pakuvad väljakutset andekamatele õpilastele, samas on piisavalt palju ülesandeid, millega saavad hästi hakkama ka nn „nõrgemad” õpilased. Hea on ka see, et suure hulga tekste saab õppija lisaks lugemisele ka kuulata, mis aitab luua seoseid sõnade kirja- ja häälduse vahel – see on tähtis, kuna inglise keel ei ole foneetiline keel ning kirja- ja häälduse meelde jätmine võib õppijale keeruliseks osutuda.

Jätkuvalt arendab õpik õpilaste oskust sõnade ja väljendite tähendust kontekstist tuletada, sest õpik ei paku tekstijärgselt standardseid tõlkeid (iga õppeühiku sõnavara on toodud hoopis õpiku lõpus) – teksti järel on toodud ingliskeelsed fraasid ja nende eestikeelsed vasted, mida õpilane peab omavahel kokku sobitama. Kiiduväärt lähenemine on ka see, et enamasti üritavad autorid just fraase, mitte üksikuid sõnu välja tuua, sest just fraaside ja väljendite meelde jätmine on keeleõppijale kasulik.

Ülaltoodud tähelepanekute põhjal saab öelda, et käesolev õppekomplekt pakub hulgaliselt häid lugemisega seotud ülesandeid, et keeleõppijad jõuaksid B 1.2 tasemele lähemale.

Kirjutamisoskuse arendamine

Kolmanda kooliastme lõpuks peab õppija oskama koostada eri allikatest pärineva info põhjal kokkuvõtte (nt lühiülevaade sündmustest, isikutest), oskama kirjeldada tegelikku või kujuteldavat sündmust, isiklikus kirjas vahendada kogemusi, tundeid ja sündmusi. Samuti peaks 9. klassi lõpetanu oskama kirjutada õpitud teemal oma arvamust väljendava lühikirjandi; oma mõtete või arvamuste esitamisel võib olla keelelisi ebatäpsusi, mis ei takista kirjutatu mõistmist.

Mitmed õpiku kirjutamisülesanded on seotud lünkade täitmise või lausete lõpetamisega, kus õppijad saavad kasutada õpitud sõnavara ja keelestruktuure. Samuti on võimalike kirjutamisülesannetena pakutud küsimustele vastamist, tekstide põhjal lühikokkuvõtete kirjutamist, etteantud väljendite tõlkimist ja nende kasutamist lausetes. Suurem osa kirjutamisülesannetest on koondatud töövihikusse, kus pakutakse hulgaliselt mitmekesiseid harjutusi. Lisaks tavapärasele kopeerimisülesannetele pakuvad autorid üsna palju mängulisemaid ülesandeid, kõikvõimalikke mõistatusi ja ristsõnu, mis teevad keeleõppimise huvitavamaks ning tõstavad õpimotivatsiooni.

Loovkirjutamise puhul pakuvad õpik ja töövihik hulgaliselt mudeleid ja suuniseid, mille abil palutakse õppijail iseseisvalt koostada enda kohta käivaid lauseid ja lühikesi jutustusi

(pikkuseks umbes kaheksa lauset), koostada erinevaid lühiteateid, kirju ja e-kirju, vormistada kaarte ja isegi kirjutada blogisissekannet. Paaris- või rühmatööna koostatakse ka postreid ja kirjutatakse lühirefereate. Reeglina saab keeleõppija loovkirjutamise käigus seostada õppeühiku teemat oma enda igapäevaelu ja kogemustega. Sarja *I Love English 5* üheks positiivseks küljeks ongi see, et kirjutamisülesanded pannakse konteksti – luuakse kujuteldav, kuid samas realistlik olukord, milles õpilasel oleks vaja teatud teksti kirjutada. Visuaalse materjali kasutamine teeb samuti kirjutamise huvitavamaks, õppimise tõhusamaks, arendab õpilaste loovust ning teeb visuaalsete õppijate jaoks õpitegevuse eriti sobivaks.

Õppekomplekt *I Love English 5* järjepidevalt arendab õppijate kirjutamisoskust, pöörates tähelepanu sündmuste, kogemuste ja tunnete kirjeldamisele ning kokkuvõtete koostamisele; arendatakse ka lühikirjandi kirjutamise oskust. Järelikult peaksid õpilased ka kirjutamisoskuse osas riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemusteni jõudma.

Sõnavara ja grammatika õpetamine

Sõnade ja fraaside õpetamisel kasutatakse eesti- ja inglise-keelsete sõnade ja väljendite sobitamist ning lausete tõlkimist inglise keelde. Lisaks luuakse seoseid piltide ja sõnade vahel, mis sobib hästi visuaalsetele õppijatele. Õppekomplektis pakutakse palju mänguelementidega ülesandeid, mis tõstavad õpilaste õpimotivatsiooni, kuid samas on kasulikud sõnavara omandamisel; eriti palju on selliseid ülesandeid töövihikus. Mitmed ülesanded eeldavad ka selliste lausete moodustamist, mis sisaldaks uut sõnavara. Tähelepanuväärne on see, et nüüd antakse keeleõppijatele rohkem vabadust ja nad saavad ise valida neid sõnu, mis neile kasulikud tunduvad ja mida nad rohkem harjutada sooviks. Üldkokkuvõttes on sõnavara ülesanded mitmekesised ja huvitavad ning, mis on peamine, uued sõnad ja väljendid pannakse konteksti ning seostatakse õpilase 'minaga'. Aktiivne töö sõnavaraga ning lisaks ka iga viienda õppeühiku kordamisosa harjutused aitavad sõnavara kinnistumisele kaasa.

Nagu Põhikooli riiklik õppekava ette näeb, õpitakse grammatikat kontekstis, seostatult erinevate teemade ja osaoskustega. Grammatikat esitatakse õppekomplektis selgelt, lühikeste eesti- ja ingliskeelsete selgitustega, vajadusel illustreerides tabelite ja skeemidega. Lihtsamate keelestruktuuride puhul kasutatakse ka induktiivset meetodit, kus õppija peab näidete põhjal ise reeglit tuletama. Kompaktne kokkuvõte õpitud keelestruktuuridest on toodud ka töövihikus, igas viiendas õppeühikus.

Grammatikaharjutuste puhul alustatakse reeglina lihtsamatest, kus peab teatud struktuuri ära tundma, fraase ja lauseid kopeerima või näiteks joonistega kokku sobitama.

Seejärel pakutakse õppijatele valikvastustega või lünkadega ülesandeid ning alles siis saavad nad võimaluse vastavaid keelendeid ise moodustada ning kontekstis kasutada. Uusi keelestruktuure kasutatakse nii kõnes kui kirjas ning üritatakse siduda õppeühiku temaatikaga, pakkudes rohkelt kommunikatiivseid grammatikaharjutusi.

Jätakuvalt on uue sõnavara ja keelestruktuuride omandamisel tähtsal kohal kõikvõimalikud tõlkeharjutused, eelkõige lausete tõlkimine eesti keelest inglise keelde. Eesti autorite loodud õppematerjali suureks eeliseks on see, et võimalikult huvitavad ja kasulikud tõlkeharjutused on töövihikus juba olemas – keeleõpetaja ei pea ise kulutama aega tõlkelausete koostamisele ja töölehtede paljundamisele.

Kokkuvõte

Õppekomplekti *I Love English 5* koostamisel on autorid lähtunud eesti õpilaste huvidest ja vajadustest, soodustades õppijate aktiivset osalust õppes ning võimaldades neil arendada kõiki osaoskusi integreeritult, samaaegselt laiendades sõnavara ja süstemaatiliselt omandades keelestruktuure. Õppematerjal on kirjutatud korrektses inglise keeles ning käsitleb mitmekesisid 7. klassi õpilasele huvi pakkuvaid teemasid sihtgrupile sobivas vormis ja viisil, pakkudes väljakutset „tugevamatele” õpilastele ning lisatuge nendele, kelle jaoks keeleõpe nii lihtne pole. Õppekomplekti sisu annab võimaluse Põhikooli riiklikus õppekavas sätestatud väärtushinnangute ja üldpädevuste kujundamiseks, võimaldab ka erinevate ainevaldkondade lõimimist ja käsitleb kõiki põhikooli õppekava läbivaid teemasid. Õppematerjal arvestab Euroopa keeleõppe raamdokumendis sätestatud keeleoskuse tasemete süsteemiga ning võimaldab õppijal liikuda B 1.2 keeleoskuse taseme suunas.

Õppekomplekt *I Love English 5* vastab Põhikooli riiklikule õppekavale ning sobib inglise keele A-võõrkeelena õpetamiseks üldhariduskooli 7. klassis.

Natalja Zagura

anglistika osakonna didaktik, Tartu Ülikool

11. juulil 2016